

"KAHOY mang Babad sa TUBIG"

MATAGAL nang napapansin ni Belen ang malabis na pagkali-galig ng kanyang kapatid. Malimit niyang magsubukan itong sa pag-iisa'y laging kaulayaw ng buntong-hininga. Hindi niya malaman kung paano aaliwin ito. Makailang ulit na niyang tinanong kung bakit nagkakagayon subalit ang kanyang mga pagsisikap ay nauwing lahat sa pagkabigo.

Isang araw ay naisipan ni Belen kausapin si Delfin upang humingi ng tulong. Hindi naman ito nagkai at ipinangakong gagawing lahat ang buong makakaya upang matulungan si Naida. At gayon nga ang ginawa ni Delfin.

—Naida, —ang simula ng binata nang minsang masarili nila ang pag-uusap. —Marahil ay hindi lingid sa iyo na kami ay magkasintahan ng iyong kapatid, hindi ba?

—Oo, at ano ang ibig mong sabihin, Delfin, —usisa agad ni Naida.

—Alam mo Naida, malanon nang napapansin kong ikaw ay may suliranin. Ang iyong kapatid ay malabis na nababahala sa iyo. Makailang ulit ka na niyang tinanong subalit nagkai ka

—Oo, at ano ang ibig mong sabihin, Delfin, —usisa agad ni Naida.

ni **PETRONILO**

ng iyong pagtatapat. Alam mo namang walang kasing mahal sa akin si Belen kaya't inihandog ko-ang aking tulong upang kausapin ka sa pananakaling ako'y hindi mo bibiguin. Ang palagay ko sa iyo'y isa na ring kapatid kaya hindi ako nag-aalinlangang lumapit sa iyo. —ang buong pagtatapat ni Delfin.

Isang malalim na buntong-hini-nga ang hinugot ni Naida sa nag-sisikip niyang dibdib. Matagal na tinitigan si Delfin at binabakas sa mukha nito ang kadakilaan ng isang pusong ewan niya kung nahahandang magpakasakit upang siya'y matulungan.

—Delfin, hindi ko nais na ang sino man sa inyo ay malgalig nang dahil sa akin. Sa ngayoy iisa ang aking iniisip: Ang magpakamatay, —ang walang gatol na pagtatapat ni Naida.

Biglang nanlaki ang mga mata ng binata. Hindi niya sukat akalain gayon ang isagot sa kanya ni Naida.

—Naida, maghunos dili ka! Alamin mong sa gagawin mong iyan ay dalawang buhay ang iyong kikitlin. Nalimot mo na bang kaya wala rito ang Papa at ang Mama ay sa dahilang may sakit sa puso ang Mama na siyang dahilan ng kanilang pagtawid dagat? Ano ang mangyayari sa Mama kung mabalitaan ang iyong ginawa sakaling ituloy mo'ang iyong binabalak? —paalala ng binata.

—Iyan na rin ang kauwian ng lahat kung mabatid ng Mama na kinalakal ko siya sa ganitong kahihyan. —ang buong lungkot na pagtatapat ni Naida.

Hindi nakakibo si Delfin sa ganitong naging pagtatapat ng dalaga. Nuon lamang niya nabatid ang buong katotohanan kung bakit ang kanyang hihipogin ay laginang sakbibing matinding kalungkutan. Magkahaliling lungkot ahabag ang umali sa buong pagkatao ng binata.

—Naida, bayaan mo't pag-uusa

Pagpilitan Mang Umigtad Sa Tukso Ng Kasalanan, Dumarating Ang Sandaling Hindi Mo Rin Maiwasan.

pan iyan namin ni Belen at tignan natin kung ano ang mabuting gawin, —ang pag-alo ni Delfin kay Naida.

—Maraming salamat, Delfin. Hindi ko maalaman kung ano ang aking gagawin kaya't tulongan ninyo ako, —ang lumuluha nang samo ng dalaga.

Iniwang ni Delfin si Naida na nagugulo ang buong pag-iisip. Nuon din ay nagtungo siya kay Belen upang ipagtatapat kung ano ang napag-usapan nila ni Naida. Samantala, sa kabilang dako naman, nang malaman ni Belen ang nangyari sa kapatid ay napaluha ito sa malabis na pagdaramdam. Nuon din ay yumari sila ng isang balak, isang balak na nangangailangan ng pagpapakasakit subalit makapagligtas sa tatlong buhay: kay Naida, sa tinataglay nito sa sinapupunan, at sa kanilang Mama kung sakasakali.

Magkasamang nagtungo si Belen at Delfin sa kinaroroonan ni Naida. Dinatnan nila ang dalaga na nakapangalumbaba sa harap ng durungawan. Pasugod na niyakap ni Belen ang kapatid na sa mga mata'y dumadaloy ang masaganang luha. Si Naida nama'y napayakap din sa kapatid at tila batang humihikbi.

—Naida, —ang simula ni Belen, —huwag kang mag-alala. Ikaw ay aming tutulungan ni Delfin.

—Sa paanong paraan, Belen? —nagugulumihanang usisa ni Naida.

da.

—Napagkayarian namin ni Delfin na ikaw ay kanyang alalis dito sa ating bayan yamang hindi naman nababalala ng tagarito ang sinapit mong kasawian. Doon ka niya dadalnin sa isang bayang sa atin ay walang nakakikilala. Samakatuwid ay makikilala ka ng lanat sa bayang paroroonan ninyo na ikaw ay kanyang maybahay. Ngayon, kung ikaw ay makaroon na ay saka magbabalik si Delfin upang iraos naman ang aming kasal, —ang buong liwanag na sinabi ni Belen.

—Nguni't paano ang Mama pagdating nara rito? Hindi ba mabibigla yaon kung maar Sundan sa pahina 64)

At kapagdaka'y napawi ang aking UBO!

SINUSUGPO NG VICKS COUGH SYRUP ANG UBO SA 2 PARAAAN!

Cetamium ang lihim! Tanging VICKS ang mayroon nitol

NGAYON ay maaari na niyong matamo ang bagong uri ng paglunas sa ubo—nang la-long mabilis at mainam sa dalawang paraan. Salamat sa bagong kahanga-hangang sangkap, ang Cetamium, kayo'y makadarama ng malaking kaibhan sa sandaling matikman ninyo ang Vicks Cetamium Cough Syrup!

1. NANUNUUT

Madarama ninyo na ang mga panghahapding dulot ng ubo ay napapawi samantalang ang Vicks Cough Syrup ay nanun-ut sa mga bahagi ng lalamunan na hindi maabot ng mga karaniwang likido—nagdudulot ng nagpapaginhawang lunas sa pinakamumunting kulubot ng inyong tuyot at mahapding lalamunan.

2. NAGPAPASIGLA

Makadarama pa kayo ng kahanga-hangang kaginhawa-han, samantalang pinasisigla ng Vicks Cough Syrup ang likas na kaway sa lalamunan upang mapalabas ang piema. Subukin itoi

VICKS CETAMIUM COUGH SYRUP

REGISTRATION: American Official 9.71%, San Jose 3.10%, Commission 1948, brand of California Official 9.71%, San Jose 3.10%, American (Registered), Company, Dist. of (Solely) 9.86%, Color 3.25%, Sodium Bisulfate (Preservative), 0.10%, Arsenic Comp. (Antiseptic) 0.02%, Color Add. 0.10%, Spicy...

—E, bakit nagsialis agad? —Marahil ay dahilan sa iyong kasama, kuya. Napahajakhak nang ubos lakas na lamang si Roberto. (WAKAS)

Kahoy Manay...
(Buhat sa pahina 25)

nan ang mga pangyayari, —nag-ula-alang sagot ni Naida sa kapatid

—Ako na ang bahala roon. Sa simula ay aking sasabihin na kami ni Delfin ay nagkasira dahil sa isang bagay na di namin ipinagkasundo. Pagkatapos ay sasabihin kong ikaw ang kanyang binalingan at kayo nama'y nagkabuti kaya't kayo ay lumipad upang nagtayo ng sariling pugad ng pag-ibig. —ang pagpapaliwanag ni Belen sa kapatid.

—At sakaling magbalik ra si Delfin pagkatapos na ako'y makaraos? —nagalapaap na sagot ni Naida.

—Iyan ay nasa akin na rin. Bago marahil dumating dito si Delfin pagkaraos mo ay mauunti-unti ko na ang Mama. Sa gayon masakit man sa kanyang kalooban ay hindi na gaano pagka't nakaraan na ang kanyang mahabang pagpapahinga. Pagkatapos, mai-takda na rin nila ang aming pag-iisang-dibdib at ikaw naman ay maaari na ring dumalo pagka't palilitawin nating ikaw ay sa nang balo. —ang buong kasiyahang pagpapaliwanag ni Belen.

Nang marinig ni Naida ang nagandang balak ng kapatid ay juong higp't itong nayakap bago jinawaran ng sunud-sunod na hak-dahil sa malabis na kasiyahan. Nuon din ay sinabi sa kapatid tung anu-ano ang kanilang dal-hin ni Delfin. Nang magpa-alam sa harapang yaon si Naida y sasayaw-sayaw pang tumali-kod sa magkasintahan. Saman-ala naman, ang dalawa ay nai-vang iiling-iling dahil sa pagka-habag kay Naida.

Anim na buwan ang parang walang anumang nagdaan. Sa bu-ong bayan ng O.... ay walang nakatatalos sa mga pangyayari tundi si Naida ay nagtanang kasama ng kanyang kasintahan sa pagkabatid naman ng mara-ni, si Delfin ay nadeestino sa ma-ayong pook. Samantala naman sa bayang pinuntahan nila Naida ay mag-asawa ang pagkakilala sa lalawa.

Walang pagtitipong ipinag-an-ayaya kay Delfin na di nila dina-uhan ni Naida. Malimit din si-lang manuod ng sine at madalas silang kumakain sa malalaking restaurant. Si Naida ay naging

mabuting tagapaglingkod ni Del-fin. Kapag ito'y may pinaroonan, pagdating na sa bahay ay dinu-dulutan ni Naida ng kung anu-ano. Ginagawa ito ni Naida upang kanya ni Delfin na sa isang ma-tumbasan ang pinasusunod sa buting asawa lamang mahihintay ang gayong paglilingkod.

Isang araw, si Belen ay tumang-gap ng kablegrama buhat kay Don Luis. Ang pahatid ay nag-sasaad na sila ay lulan ng Pres. Cleveland na nakatakdang du-maong sa Pilipinas sa loob ng dalawang araw. Ang galak ni Belen ay gayon na lamang pag-ka't darating na pala ang kan-yang pinakamamahal na magu-lang.

Nang sumapit ang nabanggit na araw, si Belen ay kabilang sa maraming sumalubong sa dambu-halang sasakyang dagat na yaon. Pagkababang-pagkababa ng mag-asawang Don Luis at Donya Trining ay sinalubong ng yakap ni Belen ang kanyang mga magu-lang. Hinanap ng mag-asawa si Naida subali't nagsinungaling si Belen. Gumawa ito ng isang da-hilan na makasisiya sa dalawang matanda. Katulad rin ni Naida, si Delfin ay hinanap ni Donya Trining na kaagad ay naigawa rin ng dahilan ni Belen.

Pagkatapos ng may sampong araw na pamamahinga, si Donya Trining ay nagpasiyang dumalaw sa anak kaya't lulan ng isang ero-plano, ang mag-asawang Don Luis at Donya Trining ay sumapit sa kinaroroonan ng dalawa. Hin-di naman nagluwat at nasumpun-gan ng dalawang matatanda ang pinaghahanap, palibhasa'y sa loob lamang ng ilang buwang panini-raham ni Delfin sa bayan ng Tala-hib ay napamahal na sa tagaroon. Gayon na lamang ang pagka-mangha ni Delfin at ni Naida nang makita ang dalawang mata-tanda na kapuwa nagpakita ng lugod sa kanila.

Nawala ang pag-aalapaap ng kalooban ng dalawa. Kaagad si-lang sumugod at humalik ng ka-may sa kay Don Luis at Donya

Trining na di naman nagkalt ng kanilang basbas. Subali't matay mang tingnan ng donya ang anak ay tila wala siyang mapansing pagbabago sa pangangatawan n to kaya't nang hindi na makatiis ay napilitan nang magtanong sa anak kung ano ang nangyari sa sanggol na tinataglay sa sinapu-punan nito.

Ipinaliwanag na lahat ni Naida sa kanyang Mama ang mga nang-yari. Ipinagtapat niyang nang magpipitong buwan na ang kan-yang tinataglay ay nadupilas ang kanyang paa at siya'y napatihaya sa kanilang paliguan at iyon ang sanhi na malaglag ang kanyang tinataglay ng wala sa panahon. Matapos sabihin ito ay linapitan ang kanyang Mama at saka may ibinulong.

Naunawaan naman agad ni Donya Trining ang anak kung kaya't nagagalak na nagtanong kay Naida.

—Naisulat mo ba ito Bel-len? —usisa ng donya.

Si Naida ay umiling lamang pagka't hindi niya nais bigyan ng sama ng loob ang kapatid. Na-hihiya siya sa mga nangyari pag-ka't si Belen ay totoong napaka-buti sa kanya.

—Hayaan mo't ako na ang su-lulat sa iyong kapatid, —ang wi-ka ng donya sa anak.

—Oo. Mama ikaw na sana ang bahala kay Belen, —pagpapatia-nod namang sang-ayon ni Naida.

Kinabukasan ay yumari ng isang sulat ang donya para sa anak, kay Belen nga. Ganito ang sinasabi ng liham:

*Mahal kong Belen,
Dumating kami rito ng iyong Papa na lubhang payapa. Si Naida at si Delfin ay nangasa mabuting kalagayan. Ang ibinalita mo sa akin na tinataglay ng iyong kapatid ay nahulog at patay na nang isilang. Gayon man, si Naida ay babago na namang nagsi-simula. Ayon sa kanya ay magdadalawang buwan na naman ang nasa kanyang sinapupunan. Hindi pa muna kami durating di-yam ng iyong Papa. Dito kami*

ST. JUDE'S CLINIC & MATERNITY
302 Maria Clara, Sampaloc, Manila
Tel. 3-34-98

DR. RAMON ATIENZA, JR.
Nag-espesyalista sa Unibersidad ng Harvard, Cook County Hospital, Michael Reese at St. Catherine Hospital, Amerika
Sa sakit sa puso, alta presiyon at mga bata.

DRA. FELICIDAD CALIP-ATIENZA
Nag-espesyalista sa Johns Hopkin's Hospital, Cook County Hospital, Women & Children's Hospital at St. Catherine Hospital, Amerika. Sa hindi magka-anak, panganganak, sakit sa matris, at sakit sa obario.

Ang iyong Mama,

Trining.

Kasabay ng sulat ni Donya Trining ay tinanggap rin ni Belen ang sulat ni Delfin na ganito naman ang sinasab:

Mahal kong kapatid,

Marahil ay susumpain mo ako pagkabasa mo ng sulat ni Mama, subalit bago mo lamang gawin iyon ay mangyaring tunghan mo ang sulat kong ito.

Kagaya nang ating napagkasunduan, si Naida ay sasamahan ko sa isang bayan at ipukikilala kong isang asawa upang ikubli ang kanyang naging pagkakasala. Hindi ako nagkulang sa pangakong iyan at natutuhan kong igalang nang matagal ding panahon. Subalit nang lumaon ay nakilala kong dinadaya ko pala ang aking sarili pagka't sa tunay na kanyagan ng aming may bulat kayong pagsasama ay tunay ko palang minamahal si Naida. Nadama ko ang kanyang tunay na pagmamahal nang ako ay magkasakit at alagaan niya, isang pag-alagang sa isang mairuging asawa lamang maaring masumpungan. Nilabag ko ang aking ipinangako sa iyo, subalit paglabag na tumubos naman sa karangalan ng inyong angkan at sa Mama dahil sa kanyang taglay na karamdaman. Bagama't sa simula ay tumututol sana si Naida subalit sa wakas ay napanuhod ko na rin siya. Kami ay napakasal pagkaraang malaglag ang tinataglay niya sa kanyang sinapupunan. Patawarin mo kami.

Ang iyong bayaw

DELFIN.

Halos hindi na natapos ni Belen ang pagbasa ng sulat. Hilam na hilam sa luha ang kanyang mga mata dahil sa malabis na pagdaramdam. Sa bunton ng mga unan ay doon buong layang tinigis ni Belen ang luha ng kanyang kaapihan.

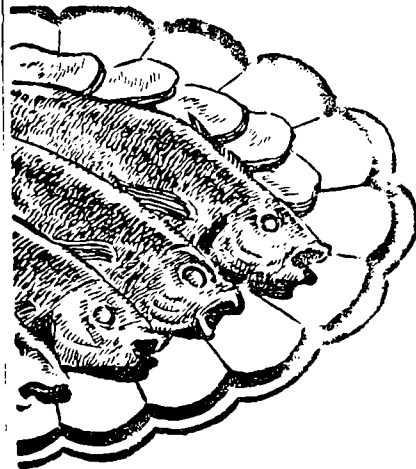
—Ako ang dapat sisihin sa lahat nang nangyari. Talagang ang KAHAY MANG BABAD SA TUBIG..... —at hindi na naituloy ng kahabag-habag ang iba pang sasabhin. Malalalim na buntung-hininga na lamang ang namulanggos sa nagsisikip niyang dibdib.

WAKAS

Mayon Cooking Oil

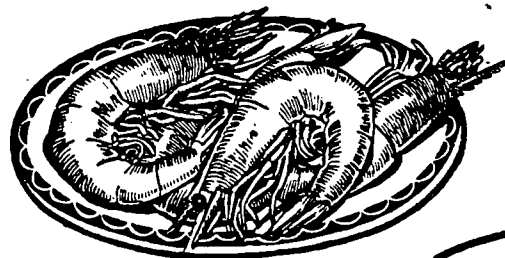
para sa lalong masasarap na pinirito at ginisang pagkain!

Higit na masarap ang isdang pinirito sa Mayon Cooking Oil!

Lalong nakakatakam ang manok na pinirito sa Mayon Cooking Oil!

Ang piniritong hipon sa Mayon Cooking Oil ay lalong malasa!

Bumili ng Mayon ngayon... lagi niyong gagamitin ang sariwang Mayon Cooking Oil araw-araw!

Nananatiling sariwa habang tumatagal!

Sa katamtamang tig-isang "pintang" lata

Sariwa! Ang dahisay at 100% repinadong Mayon Cooking Oil ay nananatiling sariwa habang tumatagal! Kaya't ang masasarap na lutuin ay nag-iibayo ang linamnam kapag pinirito o ginisa sa Mayon Oil... laging kasabiksabik at sariwa ang lasa!

Maginhawa! Butasan ng dalawa sa ibabaw ng lata at ang Mayon ay handa nang gamitin. At ang tig-isang "pintang" lata nito ay totoong maginhawang hawakan samantalang kayo'y nagluluto... sadyang katamtaman ang laki na madaling maitatago sa inyong paminggalan.

Nakasilid sa lata... nanamatili ang kasariwaan!

M-11-73